

Addendum 2022 VTH- Beleidsplan 2020-2024

Gemeente Waterland

Inhoud

1	Reikwijdte, visie en uitgangspunten	1
1.1	Ambitie	2
1.2	Visie	3
1.3	Uitgangspunten	3
1.3.1	De gemeente voert regie op handhaving	3
1.3.2	Handhaving is eenduidig, helder en transparant.....	3
1.3.3	Preventief voor repressief handhaven	4
1.3.4	Handhaving vindt risico- en probleemgericht plaats.....	4
1.3.5	Inwoners en bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid	4
1.3.6	Waar mogelijk wordt integraal gehandhaafd	5
1.4	Toezicht- en Handhaving onderdeel beleid	5
2	Beleidscyclus	6
2.1	Beleidscyclus.....	7
2.2	Monitoring	7
2.3	Beleidskader en wettelijke grondslag.....	7
3	Ontwikkelingen.....	8
3.1	Kwaliteitsverordening.....	9
3.2	Omgevingswet	9
3.3	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	10
4	Aanvulling strategisch beleid.....	11
4.1	Risicoanalyse	12
4.1.1	Profiel gemeente Waterland.....	12
4.1.2	Omgevingsvergunning Wabo	13
4.1.3	Milieu	13
4.1.4	Toezicht en handhaving bouwen	14
4.1.5	Handhaving strategie.....	14
4.1.6	Toetsingsoverzicht.....	16
4.2	Definities van toezicht milieu.....	17
4.3	Categorieën van toezicht milieu	18
4.3.1	Regulier toezicht	18
4.3.2	Handhavingstoezicht	19
4.4	Actualisatie risicoanalyse 2022/2023.....	20
5	Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging	21
5.1	Kwaliteit op strategisch niveau	22
5.2	Kwaliteit op operationeel niveau	22
5.2.1	Scheiding tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving	22
5.2.2	Efficiënte, heldere, consistente en transparante uitvoering VTH-taken	22
5.2.3	Bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling	23
5.2.4	Roulatiesysteem	23

5.2.5	Roulatiesysteem milieu	23
5.2.6	Monitoring en registratie	23
6	Samenwerking	24
6.1	Samenwerkingsrelaties	25
6.1.1	Handhavingsoverleg	25
6.1.2	Strafrechtelijke handhaving	26
6.1.3	Provincie en Ruimtelijke Plannen	26
6.1.4	Bijeenkomsten Laag Holland	26
6.1.5	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	26
6.1.6	Politie en OM	26
6.1.7	GGD	26

1 Reikwijdte, visie en uitgangspunten

Voor u ligt het addendum van het VTH-beleidsplan Wabo 2020-2024.

Een situatie kan wijzigen nadat het beleid is ingegaan. De prioritering vanuit handhaving kan bijvoorbeeld verschuiven door meer of minder overtredingen binnen een branche. Dergelijke wijzigingen kunnen door het college van burgemeester en wethouders worden overeengekomen, middels een aanvulling (addendum) op het bestaande stuk.

Dit addendum is opgesteld op basis van de jaarlijkse evaluatie van het VTH-Beleid en de beoordeling van de provincie in het kader van interbestuurlijk toezicht. Dit sluit aan bij de beleidscyclus. Dit addendum beleidsplan geeft invulling aan onze wettelijke plicht om een dergelijk beleidsplan op te stellen en aan onze wens om de uitvoering van vergunningverlening, het houden van toezicht en het handhaven van de regelgeving meer vorm te geven.

Met dit beleid wordt de basis gelegd voor de integrale uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van het omgevingsrecht. Het addendum bevat een aanvulling van de taken en de prioriteiten op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. De prioritering bepaalt de mate van toetsing, toezicht en handhaving. Om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit op de ontwikkelingen in de samenleving, dus op de uitvoering en andersom, wordt gebruik gemaakt van de BIG-8 cyclus.

1.1 Ambitie

In het VTH-beleidsplan Wabo 2020-2024 is het beleid voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving voor de periode 2020-2024 vastgelegd. Onder de fysieke leefomgeving vallen de VTH-taken die voortvloeien uit wet- en regelgeving op het gebied van het omgevingsrecht. Het gaat dan over milieu, bouwen en ruimtelijke ordening. Het is een wettelijke verplichting (artikel 7.2 van het Besluit Omgevingsrecht, zie de bijlage) om het VTH-beleid in een nota vast te leggen.

Adequaat VTH-beleid is flexibel en speelt in op actuele behoeftes. De samenleving verandert steeds sneller. Wij willen het VTH-beleid laten aansluiten bij de steeds veranderende wensen uit de politiek en samenleving. Er komen meer ambities en dat betekent dat we kritisch moeten kijken naar de optimale inzet van onze toezichthouders en handhavers. Wij vragen aan inwoners en bedrijven hun verantwoordelijkheid te nemen in de realisatie van een gewenste leefomgeving. Ook zullen wij intensiever samenwerken met partners als de Omgevingsdienst IJmond, de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Provincie en de politie.

1.2 Visie

Handhaving richt zich in brede zin op 'het doen naleven van regelgeving'. Omdat deze regelgeving is opgesteld om publieke belangen te beschermen, vindt de gemeente Waterland het van groot belang om deze publieke belangen te beschermen.

Bij de uitvoering van handhaving zal kritisch worden gekeken naar de doelen die met de regelgeving worden nagestreefd. De gemeente Waterland zal onder andere actief naar haar burgers en bedrijven communiceren welke regels er zijn en welk doel deze regels dienen. Verwacht mag worden dat deze regelgeving bekend is en dat hier ook naar gehandeld wordt. Bij het niet of onvoldoende naleven van deze regels zal de gemeente handhavend optreden. Dit doet zij met haar eigen toezichthouders en handhavers, of in samenwerking met ketenpartners.

De handhaving in de gemeente Waterland dient op een effectieve en waar mogelijk op een integrale wijze te worden aangepakt. Met het oog op de beschikbare middelen moeten daarbij keuzes worden gemaakt. De gemeente zal daarom het beleid vormgeven door een risicogerichte- en probleemgerichte benadering.

1.3 Uitgangspunten

Ten behoeve van een verdere uitwerking wordt bovenstaande visie vertaald naar een aantal concrete uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis op de dagelijkse praktijk van handhaving.

1.3.1 De gemeente voert regie op handhaving

De regiefunctie komt tot uiting in de gemotiveerde keuzes die de gemeente Waterland maakt met betrekking tot de aard, omvang en intensiteit van toezicht en handhaving. Regie voeren op handhaving betekent dat de gemeente proactief optreedt en niet alleen ad hoc tot actie overgaat naar aanleiding van incidenten, meldingen of handhavingsverzoeken.

1.3.2 Handhaving is eenduidig, helder en transparant

De gemeente Waterland wil duidelijk zijn over wat wel en niet is toegestaan. Eenduidigheid betekent dat de gemeente bij geconstateerde overtredingen consequent en voorspelbaar handelt. De handhaving vindt daarom zoveel mogelijk gestandaardiseerd plaats volgens heldere procedures. Doordat vergelijkbare situaties op vergelijkbare wijze worden afgehandeld, worden willekeur en rechtsongelijkheid voorkomen.

De transparantie van handhaving blijkt onder meer uit het feit dat de handhavingsactiviteiten schriftelijk worden vastgelegd. Dit geldt niet alleen voor de stappen in de beleidscyclus (visie, strategie en prioriteitstelling), maar ook voor de administratieve organisatie en procedures. Via de jaarlijkse evaluatie zal de wijze van uitvoering inzichtelijk worden gemaakt en verantwoording aan de raad worden afgelegd.

1.3.3 Preventief voor repressief handhaven

Het voorkomen van overtredingen (preventief) heeft prioriteit, omdat het handhaving achteraf (repressief) voorkomt. Preventie begint bij helder en duidelijk beleid en regelgeving met een groot draagvlak. Goede en tijdige communicatie is dan ook een absolute noodzaak. Door handhavingsacties van tevoren aan te kondigen, zal het naleefgedrag positief worden beïnvloed. Een belangrijke rol in de communicatie is ook weggelegd voor de frontoffice te denken valt aan de personen van het KCC. De medewerkers van de gemeente spelen een belangrijke rol in het informeren van burgers die met vragen bij de gemeente komen.

1.3.4 Handhaving vindt risico- en probleemgericht plaats

Bij een overtreding van wet- en regelgeving geldt er een *beginselflicht* tot *handhaving*. Gelet op de hoeveelheid handhavingstaken kan de gemeente echter niet tegen elke overtreding met evenveel prioriteit optreden. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt. De keuze welke taken worden uitgevoerd is voor een belangrijke deel gebaseerd op een risicoanalyse en de daaruit voortvloeiende prioriteiten. Daarnaast wordt handhaving waar mogelijk probleemgericht benaderd. Dit betekent onder meer dat handhavingsprioriteiten ook worden gebaseerd op wat burgers en bedrijven belangrijk vinden en dat de problemen waar mogelijk in gezamenlijkheid worden opgelost. Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft, wordt gezocht naar de beste weg die leidt tot de oplossing van een probleem.

1.3.5 Inwoners en bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid

In de afgelopen jaren is een nieuwe generatie wet- en regelgeving ontstaan. Kenmerkend hiervan is dat een groot aantal vergunningstelsels is afgeschaft en plaats heeft gemaakt voor algemene regels en meldingenstelsels. Deze modernisering is niet alleen ingegeven door de wens van de overheid om de administratieve lasten te verminderen, maar is ook gebaseerd op een veranderende verhouding tussen burgers en overheid. In deze verhouding willen burgers en bedrijven meer vrijheid en een overheid op afstand.

Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid wordt overigens niet enkel ingegeven door de gemeentelijke visie op de rol van de overheid. De beschikbare personele en financiële middelen voor handhaving zijn beperkt. Dit betekent dat in de taakuitvoering keuzes moeten worden gemaakt. Daarnaast mag in bepaalde mate van burgers en bedrijven worden verwacht dat zij zelf ook verantwoordelijkheid nemen om problemen op te lossen. De gemeente Waterland zal daar waar mogelijk burgers en bedrijven stimuleren om gezamenlijk problemen op te lossen door bijvoorbeeld overleg of mediation.

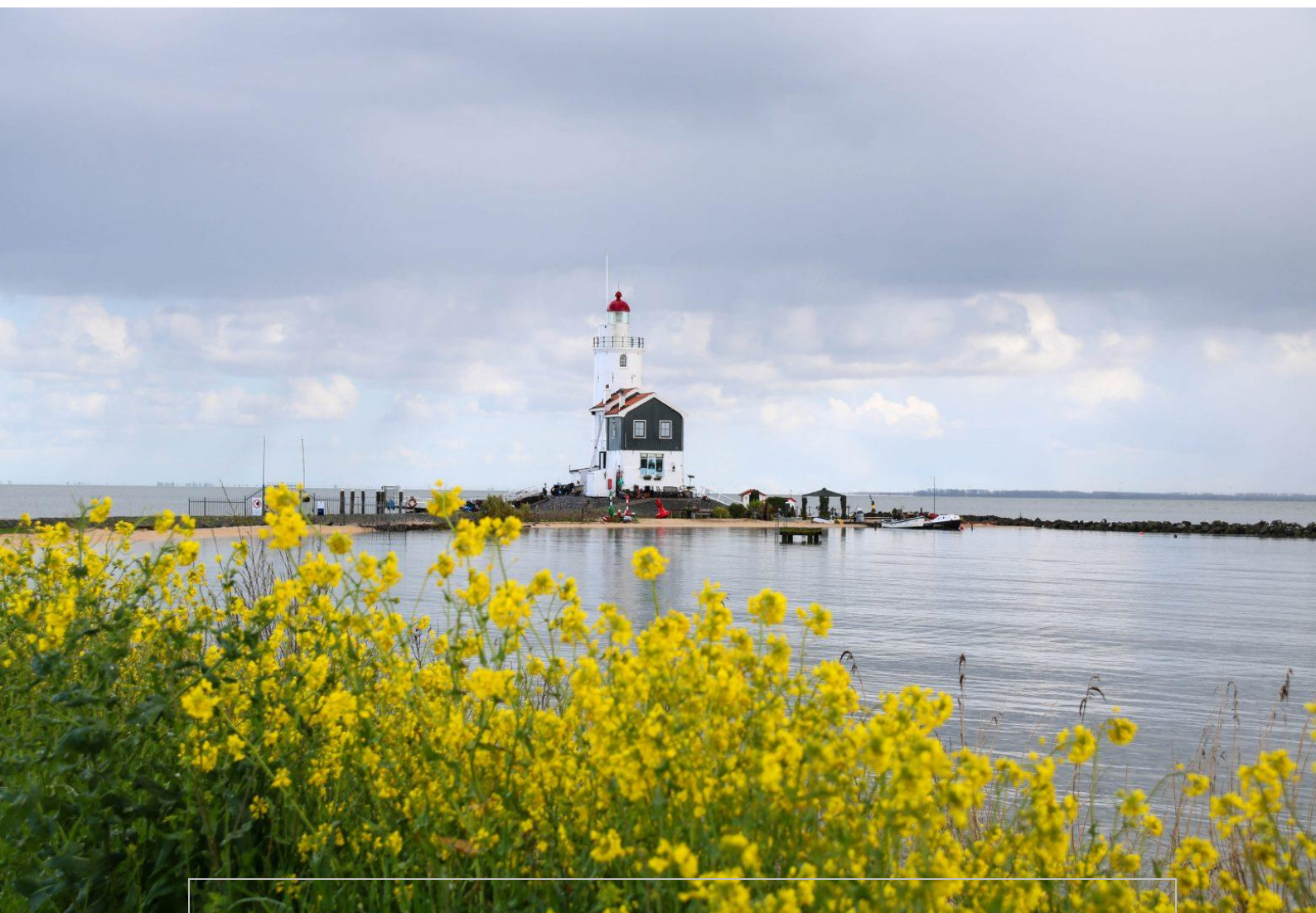
In de hiervoor genoemde benadering past dat de verantwoordelijkheid zoveel mogelijk wordt gelaten bij de inwoners en bedrijven.

1.3.6 Waar mogelijk wordt integraal gehandhaafd

De gemeente Waterland levert deze beleidsperiode een bijdrage aan de vermindering van de toezichtlast door zoveel mogelijk integraal te controleren, langs de opklimmende schaal van signaleren, samen controleren en voor elkaar controleren. De gemeente probeert zoveel als mogelijk en noodzakelijk met afdelingen onderling en ketenpartners controles op elkaar af te stemmen in één controlemoment.

1.4 Toezicht- en Handhaving onderdeel beleid

Met dit integraal toezicht- en handhavingsbeleid maken we duidelijk hoe we optreden tegen mensen die regels niet naleven. Door duidelijk te maken waarom, hoe en waarop wordt gehandhaafd kan de handhavingsorganisatie haar werk gericht doen. Het vaststellen van een integraal toezicht- en handhavingsbeleid vergroot de slagvaardigheid van het bestuur bij het afdwingen van naleving van wet- en regelgeving. De gemeente verwijst in haar besluiten naar dit plan en neemt daardoor sneller een eenduidig besluit.

2

Beleidscyclus

2.1 Beleidscyclus

Omdat de samenleving beweegt, is het belangrijk dat de gemeente mee beweegt. Daarom moet regelmatig de gang van zaken tegen het licht worden gehouden. Op deze wijze is het mogelijk te zien of beleid en uitvoering doelmatig en doeltreffend zijn. De beleidscyclus geeft de relatie tussen het maken van beleid en het evalueren ervan weer. Dit is zichtbaar gemaakt in de Big-8 cyclus.

De Big-8 cyclus maakt het proces van beleid maken, het uitvoeren en het evalueren inzichtelijk. In dit hoofdstuk wordt op deze punten verder ingegaan. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma VTH gemaakt. De basis voor de uitvoering ligt in dit beleidsplan.

Het uitvoeringsprogramma geeft:

- een inschatting van de hoeveelheden vergunningen en meldingen;
- inzicht in de handhavingsactiviteiten voor het komende jaar;
- aan welke handhavingsacties en controles er worden uitgevoerd;
- de relatie met de gestelde ambities en doelen uit het beleidsplan weer.

2.2 Monitoring

Om na te kunnen gaan of de doelstellingen uit dit beleid worden gehaald, is het van belang dat de resultaten van uitgevoerde controles en handhavingsacties worden gemonitord. Onder monitoring wordt het systematisch verzamelen, analyseren, gebruiken en communiceren van informatie over de voortgang van een project of activiteit verstaan. De resultaten van de uitgevoerde controles en handhavingsacties worden per handhavingstaakveld verwerkt in diverse registratiesystemen. De gegevens worden gebruikt als input voor de jaarlijkse beleidsevaluatie en het uitvoeringsprogramma.

2.3 Beleidskader en wettelijke grondslag

De beleidscyclus van Big-8 geeft aan dat jaarlijks een verantwoording van het al of niet behalen van de beleidsdoelstellingen wordt gemaakt en een evaluatie van het beleid. Deze verantwoording vindt plaats door middel van een evaluatieverslag VTH.

3

Ontwikkelingen

Bij de totstandkoming van dit Supplement is rekening gehouden met en ingespeeld op landelijke beleidsontwikkelingen en toekomstige wijzigingen in wetgeving, waaronder de kwaliteitscriteria, de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw.

3.1 Kwaliteitsverordening

Kwaliteitscriteria (KC) hebben als doel op eenduidige wijze inzichtelijk te maken welke kwaliteit van bevoegde gezagen mag worden verwacht bij de uitvoering van VTH-taken (basistaken en overige Wabo-taken). KC hebben zowel betrekking op de kwaliteit van een organisatie, als de kwaliteit van haar medewerkers. Voor organisaties houdt dit in dat een sluitende beleidscyclus en inhoudelijke ondergrens aanwezig moet zijn, en dat taken worden belegd bij organisaties die continuïteit garanderen. Aan werknemers wordt een minimaal vereist opleidings- en ervaringsniveau gevraagd om een adequate en deskundige uitvoering te garanderen. KC moeten op termijn leiden tot een betere uitvoering van VTH-taken en een meer gelijkmatige aanpak verspreid over het gehele land.

3.2 Omgevingswet

Het huidige Omgevingsrecht is verbrokkeld en verdeeld over tientallen wetten, AMvB's en ministeriële regelingen. Er zijn aparte wetten voor RO, bouwen, verschillende milieuthema's (e.g. geluid, geur, lucht, bodem), externe veiligheid, natuur, waterbeheer, mijnbouw, monumentenzorg, landschap en (ecologische) infrastructuur. Deze verbrokking leidt tot afstemmings- en coördinatieproblemen en verminderde kenbaarheid en bruikbaarheid voor alle gebruikers.

Hierom wordt de Omgevingswet ontwikkeld om te komen tot één afgestemd instrumentarium voor een integrale aanpak van initiatieven en een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Deze nieuwe wetgeving moet resulteren in de volgende vier verbeterdoelen:

- 1) Vergroten inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van omgevingsrecht;
- 2) Bewerkstelligen van een samenhangende en resultaatgerichte benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- 3) Vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte middels een actieve en flexibele aanpak;
- 4) Versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving

De Omgevingswet is een belangrijk kader waarbinnen VTH in de toekomst uitgevoerd gaat worden. De wet streeft naar een compacte overheid met als mogelijk gevolg dat enkele taken uitbesteed zullen worden. De Omgevingswet streeft daarnaast naar participatie en gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij inwoners en bedrijven door de gemeente worden betrokken bij het behouden en versterken van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De verwachting is dat de wet op 1 januari 2023 in werking treedt.

3.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, ook wel genoemd private kwaliteitsborging, in werking. In het nieuwe systeem is de aannemer behalve voor verborgen gebreken ook aansprakelijk voor zichtbare gebreken die bij een oplevering door de opdrachtgever opgemerkt hadden kunnen worden. Ook wordt kwaliteitsborging dan een zaak voor de marktpartijen zelf.

De private kwaliteitstoetsing zal vanaf 2022 van toepassing zijn bij eenvoudige nieuwbouw en seriematige verbouw. Later volgt uitbreiding van het nieuwe systeem naar de overige categorieën bouwwerken inclusief kunstwerken, bruggen, tunnels en viaducten. Dit betekent dat de gemeente bij het afgeven van een vergunning bij eenvoudige nieuwbouw en seriematige verbouw niet meer hoeft te kijken naar bouwtechnische aspecten. Hieraan gekoppeld is dat ook geen controles meer worden uitgevoerd tijdens de bouw. Marktpartijen dragen er dan zelf zorg voor dat aantoonbaar aan de wettelijke eisen wordt voldaan. Dit aan de hand van door die partijen zelf te ontwikkelen methodes voor kwaliteitsborging.

De bouwtechnische werkzaamheden kunnen hierdoor afnemen, evenals de hiervoor te innen leges. Wat de gemeente wel blijft doen bij het afgeven van een omgevingsvergunning voor het bouwen is de toets aan de lokale welstandseisen, het bestemmingsplan en de veiligheid voor de omgeving. Daarnaast dient de gemeente te controleren of de aannemer werkt met een goedgekeurde methode voor kwaliteitsborging.

Gemeenten moeten 10% van alle vergunningen (gevolgklasse 1) uitvoeren als proefproject. Veel projecten die werden aangevraagd in 2021 zijn hiervoor behandeld. Op deze manier deden we kennis en ervaring op met de materie. In 2022 wordt dit afgeschaald, geëvalueerd en waar nodig verbeterd ter implementatie.

4 Aanvulling strategisch beleid

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de prioriteiten en operationele doelen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor Waterland voor de periode tot eind 2022 worden bepaald. De basis voor deze prioriteitenstelling wordt gevormd door een omgevings- en probleemanalyse. Hierin worden de problemen en risico's binnen de fysieke leefomgeving van de gemeente in kaart gebracht voor zover dit nog niet is gedaan. Dit is een aanvulling op de reeds bestaande risicoanalyse en matrix uit het VTH-Beleidsplan Wabo 2020-2024

In het jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma VTH zullen de prioriteiten en operationele doelen nader uitgewerkt worden.

4.1 Risicoanalyse

Door middel van een analyse wordt inzicht verkregen in de problemen en risico's die zich in de gemeente Waterland voor (kunnen) doen op het gebied van het omgevingsrecht. Ook de rol van VTH bij het aanpakken en beheersen van deze risico's komt met behulp van een dergelijke analyse in beeld. Deze analyse vormt de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en uiteindelijk het hieruit voortvloeiende jaarlijkse uitvoeringsprogramma. De analyse bestaat uit een probleem- en risicoanalyse.

4.1.1 Profiel gemeente Waterland

Gemeente Waterland telt ruim 17.000 inwoners en bestaat uit de kernen Broek in Waterland, Ilpendam, Katwoude, Marken, Monnickendam, Overleek, Purmer, Uitdam, Watergang en Zuiderwoude. Het karakter van Waterland wordt gekenmerkt door een combinatie van authentieke kernen met hoogwaardige cultuurhistorische achtergrond, afgewisseld met een groen en open landschap met een bijzonder veenweidegebied. De naam Waterland verwijst naar de vele waterrijke gebieden, en de ligging aan de Gouwe en Markermeer. De ligging van Waterland nabij Amsterdam en achter de Noordzeekust is economisch, recreatief en toeristisch aantrekkelijk. De combinatie van dat alles wordt ook wel gezien als 'het Waterlandse goud'.

Waterland is een groene gemeente dichtbij grotere gemeenten als Zaanstad, Purmerend en Amsterdam. Het is goed wonen, werken en recreëren in Waterland. Onze inzet is om dit zo te houden. En dat doen wij door ontwikkelingen zoveel mogelijk samen aan te pakken.

Dat kan zijn door samen te werken met andere gemeenten, maar ook steeds vaker door onze inwoners er in een vroeg stadium bij te betrekken. De lijnen zijn daarbij kort, zowel binnen de organisatie als naar onze partners.

Deze manier van werken vraagt veel van onze ongeveer 140 medewerkers, maar biedt ook veel. We zoeken medewerkers bij wie dienstverlening in de genen zit. Medewerkers die digitaal vaardig zijn en in staat zijn zich snel aan te passen aan veranderende omstandigheden. Medewerkers die onze inwoners ondersteunen bij het realiseren van hun plannen en die zichzelf blijvend willen ontwikkelen. Medewerkers die blijven zoeken naar mogelijkheden om de Waterlandse belangen te vertegenwoordigen. En die zelf verantwoordelijkheid willen en kunnen pakken, in hun werk en in hun eigen ontwikkeling.

4.1.2 Omgevingsvergunning Wabo

In totaal werden er in 2021 respectievelijk 329 vergunningen aanvragen ingediend. Hiervan ging het respectievelijk 13 keer om een meervoudige aanvraag. Opvallend is het aantal aanvragen om vooroverleg. Dat waren er 84. Wij zien een toename in het aantal vooroverleggen. In totaal zijn er 20 aanlegvergunningen verleend. In 2021 zijn we er opnieuw in geslaagd te werken volgens een afgesproken werkproces. De procedures zijn vastgelegd en processen zijn, waar nodig, bijgesteld. Toetsing vindt efficiënt plaats en we verlenen vergunningen digitaal. Ook zorgt onze vergunningenapplicatie "Squit" "RX mission" voor de nodige efficiency.

4.1.3 Milieu

In de gemeente Waterland zijn circa 630 inrichtingen gevestigd waarvan 138 basistaken bedrijven. Het type bedrijven dat in Waterland is gevestigd controleert Omgevingsdienst IJmond eens in de vier jaar. Enkele vergunningsplichtige bedrijven controleren zij jaarlijks. Het gaat hier om de type-C-bedrijven, waaronder kaasmakerijen. Naast de beleidskaders gelden ook efficiency en level playing field als belangrijke kaders.

De overige bedrijven worden bezocht door medewerkers van gemeente Waterland. Tijdens onze controles kijken wij of bedrijven zich houden aan de voorschriften uit het Activiteitenbesluit en zien wij toe op artikel 2.15 Activiteitenbesluit. Binnen de gemeente zijn 302 type B bedrijven aanwezig. De bedrijven worden aan de hand van een prioriteitstelling bezocht.

Regulier toezicht milieu

Regulier toezicht milieu is van belang om te kunnen constateren of normen ook daadwerkelijk worden nageleefd. Er is nog geen sprake van een vermoeden van een overtreding. Hieronder wordt kort ingegaan op de belangrijkste bepalingen uit de van toepassing zijnde regelgeving.

Een toezichthouder van gemeente Waterland:

1. *Houdt toezicht op en controleert de naleving van de milieuregelgeving. Dit houdt in:*
 - Controleert en houdt toezicht op de naleving van milieuwetgeving;
 - Neemt deel aan (integrale) overleggen;
 - Voert (integrale) handhavingsactie uit;
 - Draagt zorg voor een correcte administratieve vastlegging;
 - Verwerking en afhandeling. Stelt indien nodig rapportages op die als basis kunnen dienen vooreen (juridisch) vervolgetraject.

2. *Behandelt milieuklachten van burgers en bedrijven/inrichtingen en roept waar nodig deskundigheid van anderen aan:*
 - Beoordeelt onder wiens bevoegd gezag de klacht valt;
 - Voert op locatie een toezichtcontrole uit ;
 - Draagt zorg voor een correcte administratieve vastlegging,
 - verwerking en afhandeling.
3. *Vertegenwoordigt gemeente waterland in geval van calamiteiten bij een niet RUD bedrijf (buiten kantoortijden is daartoe een piketregeling van kracht).*

4.1.4 Toezicht en handhaving bouwen

Afgelopen jaar zijn er door de toezichthouders van de gemeente 134 toezichtcontroles Bouw uitgevoerd. Daarbij zijn 56 overtredingen geconstateerd. De gegevens uit het jaarverslag zijn meegenomen bij het opstellen van dit addendum en zijn gebruikt voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma VTH 2022.

4.1.5 Handhaving strategie

Voor toezicht en handhaving gelden andere prioriteiten, dan bij vergunningverlening. De prioritering is gebaseerd op de risicoanalyse zoals deze is uitgevoerd in het 'VTH-beleidsplan 2020-2024'. Aan de hand van die analyse hebben we besloten tot het maken van het volgende onderscheid in prioriteit:

- Zeer Hoog (zeer groot belang/kans op schade bij overtreding)
- Hoog (groot belang/kleine overtredingskans)
- Gemiddeld (klein belang/grote overtredingskans)
- Laag

Per activiteit is op basis van praktijkervaring van de betrokken medewerkers bepaald hoe op de categorieën wordt gescoord en hoe groot daarmee de kans op overtredingen is. Opgemerkt wordt dat de inschatting van de risicoanalyse een momentopname is. Deze analyse zal in de jaarlijkse evaluatie worden gecontroleerd op actualiteit, aangezien zowel problemen als naleefgedrag in de tijd veranderen. Naar aanleiding van de evaluatie kunnen de analyses worden bijgesteld.

De prioriteiten hebben in onderstaande tabel een bepaald percentage van het totale toezicht en handhaving aangewezen gekregen. Hierbij is uitgegaan van een minimaal adequaat niveau van toezicht om te voldoen aan de wettelijke taak.

Prioriteit	Handhavingsaandacht	Intensiteit van toezicht	Percentage van prioritaire toezicht- en handhavingsmomenten per aantal
1	Zeer Hoog	Het toezicht op naleving van de regels vindt zeer intensief plaats er wordt gestreefd op alles toe te zien	90%
2	Hoog	Het toezicht op naleving van de regels vindt proactief plaats.	70%
3	Gemiddeld	Het toezicht vindt minder intensief en vooral steekproefsgewijs plaats.	30%
4	Laag	Er is sprake van passief toezicht. In principe wordt alleen naar aanleiding van meldingen, klachten of handhavingsverzoeken toegezien op naleving van de regels.	Enkel op basis van meldingen, klachten en handhavingsverzoeken.

4.1.6 Toetsingsoverzicht

Bouwen	Aandachtsniveau
Bouwsom tot € 100.000,--	Klein
Bouwsom van € 100.000,-- tot € 1.000.000,--	gemiddeld
Bouwsom van meer dan € 1.000.000,--	Groot
Tijdelijke bouwwerken	Klein
Vergunningsvrij bouwen	Klein
Woningen	Klein
Woongebouwen, appartementen, kamerverhuur	Klein
Kantoor/winkel	Klein
Logiesgebouw/restaurant/café	Klein
Maatschappelijke gebouwen, (kinder)dagverblijven, scholen, zorg, ziekenhuis, sport	Klein
Aan-/uit-/bijgebouw, dakkapel, gevelwijziging voorzijde	Klein
Aan-/uit-/bijgebouw, dakkapel, gevelwijziging achter-/zijkant	Klein
Bouwwerken geen gebouw zijnde (airco's, schotels, reclame)	Gemiddeld
Bouwen zonder vergunning overig	Gemiddeld
Strijd met welstandsbeleid/advies	Gemiddeld

Monument/beschermd stads- dorpsgezicht	Aandachtsniveau
Wijzigen monument	Gemiddeld
Activiteiten in beschermd stads-/dorpsgezicht	Groot

Slopen	Aandachtsniveau
Slopmelding	Zeer groot
Omgevingsvergunning activiteit slopen	Gemiddeld
Sloop met asbest	Zeer groot

Brandveilig gebruik	Aandachtsniveau
Ontbreken gebruiksmelding / omgevingsvergunning brandveilig gebruik	Gemiddeld
Overtreden voorschriften omgevingsvergunning brandveilig gebruik	Zeer groot
Ontbreken vereiste documenten, logboeken en certificaten	Gemiddeld
Defecte transparant en noodverlichting	Klein
Ontbreken of defecte blusmiddelen	Klein

Blokkeren, afsluiten of defecte vluchtroutes/NU/blusmiddelen/rook-/brandscheidingen/sprinkler/ontruiming/BMI/RWA	Groot
Overschrijden maximaal aantal personen	Klein

Ruimtelijke ordening	Aandachtsniveau
Wonen in strijd met bestemming (illegale activiteiten)	Gemiddeld
Gebruik kantoor/detailhandel/bedrijf/horeca/maatschappelijke in strijd met bestemming	Gemiddeld

4.2 Definities van toezicht milieu

Term	Definitie
Regulier toezicht	Regulier toezicht is het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren en het door systematische controle ervoor waken dat er iets gebeurt en dat het gebeurt volgens bepaalde normen.
Handhavingstoezicht	Handhavingstoezicht heeft betrekking op situaties waarin de gemeente zelf een vermoeden heeft dat sprake is van een overtreding, dan wel dat daarop wordt gewezen door een derde partij, hetgeen aanleiding geeft tot het uitvoeren van een controle. Tevens valt onder handhavingstoezicht het toezicht dat wordt uitgevoerd in het kader van een lopende handhavingszaak en het toezicht op de naleving van de aangezegde lastgeving.
Integraal toezicht	Integraal toezicht omvat alle regelgeving die op een bepaald project inrichting of locatie van toepassing is en behoort te worden betrokken bij het uit te voeren toezicht. Per project, inrichting of locatie kan het te betrekken regelgevend kader verschillen.
Aspecttoezicht	Aspecttoezicht kan worden omschreven als het houden van toezicht op een bepaalde activiteit of naleving van een bepaald onderdeel van de regelgeving. Dit kan ook in de vorm van een project plaatsvinden.

Handhavingstraject	Onder een handhavingstraject moet worden verstaan het traject dat een aanvang neemt op het moment van het constateren van een overtreding ten tijde van de controle voorafgaande aan het uitvaardigen van een handhavingsbeschikking.
--------------------	---

4.3 Categorieën van toezicht milieu

In het kader van toezicht worden verschillende soorten controles onderscheiden. In beginsel wordt een toezichtcontrole vooraf aangekondigd. In geval van bijzondere omstandigheden kan hiervan worden afgeweken. Een uitgangspunt is om de controles in het kader van integraliteit gezamenlijk met de diverse te onderscheiden rechtsgebieden binnen het omgevingsrecht dan wel flankerende rechtsgebieden. Op deze wijze is het mogelijk de capaciteit voor toezichtscontroles zo doelmatig mogelijk in te zetten

4.3.1 Regulier toezicht

Type toezicht	Beschrijving
Toezihtcontroles in het kader van de jaarlijkse prioriteitstelling	Regulier toezicht vindt plaats naar aanleiding van de jaarlijkse prioriteitstelling van het werkprogramma. Op het gebied van milieu wordt de toezichtfrequentie gebaseerd op de grootte van de inrichting. De invulling van het werkprogramma is hierop gebaseerd. Tevens wordt de inhoud van het werkprogramma gebaseerd op actuele aandachtsgebieden.
Toezihtcontroles in het kader van projecten	Jaarlijks worden eventueel projecten bepaald aan de hand van actuele aandachtsgebieden. In de projectvoorstellen worden bepaalde beleidsterreinen verder geconcretiseerd. Dit gebeurt onder meer door de speerpunten te benoemen waarop gecontroleerd moet worden.
Opleveringscontroles in het kader van de meldingen	Door de integrale controle wordt niet alleen gekeken of de inrichtinghouder zich aan de voorschriften houdt maar vindt tevens een toets plaats van de gemelde activiteiten.

4.3.2 Handhavingstoezicht

Type toezicht	Beschrijving
Controles naar aanleiding van klachten, handhavingsverzoeken, incidenten en ongevallen	In voorkomende gevallen worden klachten, ongevallen en/of incidenten veroorzaakt door de bedrijfsvoering. Dit heeft betrekking op naleving van de geldende regelgeving. In deze situatie volgt er op een klacht, incident of ongeval dan ook altijd een aspectcontrole en indien nodig een integrale controle. Er bestaat een redelijk vermoeden van het begaan van een overtreding. De controle is dan ook gericht op het vaststellen van een mogelijke overtreding. Van een integrale controle gaat een preventieve werking uit
Controles in het kader van lopende handhavingstrajecten	Ten behoeve van de motivering van een herstelactie: In geval na de termijn die verbonden is aan een eventuele vooraankondiging van een herstelactie en bij het voortbestaan van de overtreding ofwel in spoedeisende gevallen die direct aanleiding geven voor het aanzeggen van een herstelsanctie worden aanvullende eisen gesteld aan zowel het toezicht als het controlerapport. Het toezicht en het daaruit voortvloeiende onderzoeksrapport dienen ter motivering van de lastgeving en zijn constituerende voor de lastgeving. Er mag vanaf dat moment geen enkele twijfel meer bestaan over de omstandigheden waaronder de overtreding is of wordt begaan. Op dat moment worden aan de feitelijke constatering van de overtreding immers bij besluit rechtsgevolgen verbonden die erop zijn gericht de overtreder te bewegen tot het herstellen van de overtreding binnen een bepaalde begunstigingstermijn.
Controles in het kader van lopende handhavingstrajecten	Ten behoeve van de vaststelling van het intreden van de rechtsgevolgen van de lastgeving: Aan een lastgeving wordt een begunstigingstermijn verbonden. Binnen die begunstigingstermijn wordt de overtreder de gelegenheid geboden de overtreding te beëindigen. Gaat de overtreder niet tot beëindigen van de overtreding over dan treden de rechtsgevolgen van de lastgeving in werking. Dan wordt derhalve een dwangsom verbeurd of kan het bevoegd gezag zelf de overtreding beëindigen door het toepassen van

bestuursdwang. Het is dus van belang zorgvuldig vast te stellen of is voldaan aan de lastgeving op het moment dat de begunstigingstermijn is verstreken. Desalniettemin zijn ten aanzien van de vaststelling van de overtreding in het kader van de motivering van de dwangsom dezelfde eisen verbonden aan de vaststelling van de overtreding op het moment dat de begunstigingstermijn die is verbonden aan de lastgeving.

4.4 Actualisatie risicoanalyse 2022/2023

De laatste jaren is een landelijke tendens ontstaan om binnen het VTH-domein risicogericht te werken. Dit heeft geleid tot de opkomst van risicoanalyses binnen toezicht en handhaving. Deze risicoanalyses schatten risico's in door de grootte van mogelijke negatieve effecten van activiteiten te vermenigvuldigen met de mate van het bijbehorende naleefgedrag. Door het opstellen van een lijst van meest risicovolle activiteiten, biedt de risicoanalyse handvaten voor het maken van keuzes bij de uitvoering van VTH-taken. Hiermee dient de risicoanalyse als basis voor het stellen van doelen en prioriteiten binnen de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's (Big 8). Hierdoor kan beschikbare capaciteit binnen toezicht en handhaving het meest effectief worden ingezet.

Een risicoanalyse wordt uitgevoerd met behulp van een risicomodel. Gemeente Waterland gebruikt al jaren dezelfde risicomodel voor toezicht en handhaving. Deze risicomodule is echter verouderd en volstaat niet meer. Zo houdt de huidige module geen rekening met vergunningverlening, is deze niet ingesteld op de komst van de Omgevingswet en kan het onvoldoende aansluiten bij risicogerichte criteria zoals naleefgedrag.

Om deze reden wordt momenteel samengewerkt om te komen tot een vernieuwd risicomodel. Dit risicomodel is geschikt voor taken van VTH-taken onder de Wabo (thuis taken). De gemeente Waterland zal ook voor haar lokale thuis taken aansluiten bij de nieuw te ontwikkelen risicoanalyse. De verwachting is dat nieuwe risicoanalyse, voor 2023 kan worden gebruikt. Tot het moment van vaststellen van de nieuwe risicoanalyse, is voor het UP2022 gebruik gemaakt van de bestaande analyse.

5

Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging

De samenleving verwacht dat de overheid een professionele uitvoering geeft aan VTH-taken. De kwaliteitscriteria VTH moeten op termijn inzichtelijk maken welke kwaliteit mag worden verwacht van de gemeente en of hier aan wordt voldaan. Conform de sluitende beleidscyclus, maakt dit hoofdstuk een onderscheid tussen kwaliteit op strategisch en operationeel niveau.

5.1 Kwaliteit op strategisch niveau

De strategische kwaliteit op het gebied van VTH is vastgelegd in de kwaliteitsverordening. Deze verordening beschrijft op welke wijze de gemeente Waterland aan de Kwaliteitscriteria wil voldoen. Na vaststelling van de kwaliteitsverordening zal getoetst worden in hoeverre de medewerkers voldoen aan de kwaliteitscriteria en eventueel welke aanvullende acties genomen moeten worden om hieraan te voldoen. Denk hierbij aan extra opleidingen en het borgen van voldoende kritische massa.

5.2 Kwaliteit op operationeel niveau

Op operationeel niveau gelden de volgende afspraken om kwaliteit te borgen:

5.2.1 Scheiding tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving

Binnen elke gemeentelijke organisatie bestaat op persoonsniveau een functiescheiding tussen vergunningverlening enerzijds, en toezicht en handhaving anderzijds. Hierbij mogen vergunningverleners niet worden belast met toezicht en handhavingstaken en andersom. De scheiding op persoonsniveau geldt voor generieke deskundigheid, waarbij specialistische en juridische deskundigheden zijn gescheiden op objectniveau. Zo mag een specialist die advies heeft uitgebracht in het vergunningenproces, geen advies opstellen voor hetzelfde dossier in het toezicht- en handhavingproces. Deze functiescheidingen waarborgen objectiviteit tijdens de uitvoering van VTH-taken, door het onmogelijk te maken dat eenzelfde persoon tweemaal een oordeel kan vellen in hetzelfde VTH-proces. Door deze scheidingen is het echter wel belangrijk dat regelmatig afstemming en overleg plaatsvindt tussen de afdelingen tijdens de overdracht van dossiers.

5.2.2 Efficiënte, heldere, consistente en transparante uitvoering VTH-taken

VTH dient zoveel mogelijk gestandaardiseerd worden. Door het opstellen van protocollen, werkprocessen en instructies wordt een uniforme werkwijze gegarandeerd. Om willekeur en rechtsongelijkheid te voorkomen, is het wenselijk om vergelijkbare situaties gelijkwaardig af te handelen. Een meer uniforme werkwijze leidt ook tot een voorspelbaar proces voor aanvragers en initiatiefnemers, wat op zijn beurt ook kan leiden tot verbeterd naleefgedrag. Dit werkt alleen als een uniforme werkwijze wordt gecombineerd met een actieve en heldere communicatie.

5.2.3 Bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling

Tijdens het optreden van calamiteiten en incidenten buiten reguliere bedrijfstijden is het voor de gemeente van belang om bereikbaar te zijn voor spoedeisende klachten en/of meldingen. Hierom is in overeenstemming met het Bor een bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling van kracht, zodat de gemeente Waterland bij calamiteiten of incidenten alert en doeltreffend kan reageren. Deze regeling is afgestemd met de bereikbaarheidsregeling van de Omgevingsdienst IJmond.

5.2.4 Roulatiesysteem

De gemeente dient conform het Bor en de Kwaliteitscriteria te beschikken over een roulatiesysteem bij objecten, partijen en inrichtingen waarbij frequent en intensief controles worden uitgevoerd. De gemeente heeft middels het uniforme afspraken gemaakt over het toepassen van een roulatiesysteem. Voor het gemeentelijk bouwtoezicht worden de objecten bij de bouwinspecteurs gerouleerd.

5.2.5 Roulatiesysteem milieu

Om te voorkomen dat een te nauwe band ontstaat tussen de handhaver en de activiteit is een roulatiesysteem opgezet. Een toezichthouder voert:

Maximaal twee handhavingstrajecten uit bij inrichting type B- bedrijven. Na het aflopen van deze handhavingstrajecten zal eerst een andere inspecteur een handhavingstraject bij de inrichting moeten hebben doorlopen alvorens deze inspecteur opnieuw een handhavingstraject kan opstarten.

Wel merken wij op dat indien de omstandigheden hiertoe aanleiding geven, hiervan gemotiveerd mag worden afgeweken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een inspecteur zeer specialistische kennis heeft op een vakgebied waar slechts weinigen binnen de gemeente Waterland over beschikken.

Gezien de controlefrequenties voor de inrichting type A- bedrijven zal naar verwachting geen nauwe band ontstaan tussen de handhaver en het bedrijf.

5.2.6 Monitoring en registratie

Om onze beperkt beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk in te zetten, heeft gemeente Waterland zich voorgenomen om meer informatie gestuurd haar VTH-prioriteiten te bepalen. Middels goede monitoring en registratie kan worden beoordeeld of de beleidsdoelstellingen en de geplande werkzaamheden uit het uitvoeringsprogramma zijn behaald. Gegevens moeten periodiek opvraagbaar zijn voor zowel managementdoeleinden (interne sturing VTH-taken) als voor verantwoording aan het college, de gemeenteraad en externe toezichthouders. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan een aantal belangrijke eisen. Om dit mogelijk te maken is een nieuw bedrijfsprocessensysteem aangeschaft.

6

Samenwerking

6.1 Samenwerkingsrelaties

Vanaf 2005 hebben gemeente Waterland en Omgevingsdienst IJmond een samenwerkingsrelatie. Per 2017 is de gemeente Waterland toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst bestaat uit de portefeuillehouders Milieu van de gemeenten die zijn toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling en de gedeputeerde van de provincie Noord Holland. Vijf maal per jaar vergadert het Algemeen Bestuur. Ambtelijk is er een contactpersoon bij zowel de Omgevingsdienst IJmond als bij de gemeente Waterland aangewezen als eerste aanspreekpunt. De Omgevingsdienst voert onder andere het Basistakenpakket milieu uit. De takenpakketten zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Daarnaast staat in de DVO ook hoe de samenwerking en afstemming van de werkzaamheden zijn georganiseerd. Deze samenwerking en afstemming van de werkzaamheden tussen de gemeente Waterland en de Omgevingsdienst IJmond vindt zowel bestuurlijk als ambtelijk plaats.

De Omgevingsdienst IJmond is volledig gemandateerd om handhavend op te treden namens de gemeente Waterland. De Omgevingsdienst volgt daarbij de landelijke sanctiestrategie. Voordat over wordt gegaan op bepaalde beschikkingen (zoals last onder dwangsom), vindt er altijd bestuurlijke afstemming plaats met Waterland. Informeel zijn er ook afspraken gemaakt met de Omgevingsdienst. Zo worden de asbest- en sloopmeldingen die binnenkomen bij de Omgevingsdienst ambtelijk gedeeld met de gemeente.

Vanuit de Wabo is de Omgevingsdienst IJmond de handhavingspartner waar in 2021 verreweg het meeste mee is samengewerkt. De samenwerking en afstemming van werkzaamheden is in 2021 naar tevredenheid verlopen. De lijnen tussen de Omgevingsdienst IJmond en de gemeente Waterland waren kort en afspraken werden nagekomen. Zo werden rapportages bijvoorbeeld tijdig aangeleverd en leverde de Omgevingsdienst een actieve bijdrage aan de handhavingssamenwerking.

6.1.1 Handhavingsoverleg

Met andere bestuurlijke handhavingpartners heeft de gemeente formeel geen afspraken gemaakt. Er wordt wel maandelijks informatie uitgewisseld tijdens het integrale handhavingsoverleg. Hieraan nemen verschillende medewerkers van de gemeente, de Omgevingsdienst en de wijkagent deel. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is agenda-lid. In dit overleg kunnen bestuurlijke handhavingpartners integrale c.q. risicovolle situaties inbrengen. Indien een gecoördineerde integrale aanpak van meerdere partners nodig blijkt wordt hiervoor een aparte projectgroep voor opgezet.

6.1.2 Strafrechtelijke handhaving

De gemeente Waterland heeft vanuit de Wabo zeer zelden te maken met strafrechtelijke handhaving. Daar zijn dan ook geen speciale afspraken voor afgesloten. Bij zaken die de Omgevingsdienst aandraagt aan het Openbare Ministerie (OM) vindt altijd afstemming plaats tussen de Omgevingsdienst en het OM over het vervolg van deze zaken.

6.1.3 Provincie en Ruimtelijke Plannen

Gemeente Waterland heeft op dit moment geen regulier overleg met de Provincie Noord-Holland. De beleidsmedewerkers gemeente Waterland hebben direct contact met beleidsmedewerkers van de Provincie, vragen vinden plaats op basis van casuïstiek.

6.1.4 Bijeenkomsten Laag Holland

Vanuit de Provincie Noord-Holland vinden er bijeenkomsten plaats voor de N2000 gebieden in Laag Holland. Aangezien het behoud van natuur en landschap hoog in het vaandel van ons college staat nemen wij actief deel aan deze bijeenkomsten. Het gaat hierbij om toezicht op verstoring, het dumpen van afval, loslopende honden en te hard varen in onder meer het Varkensland (Natura 2000 gebied dat ligt achter de kern Watergang).

6.1.5 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

De VRZW wordt ingezet voor advisering op het gebied van externe veiligheid bij de uitvoering van VTH-taken. De VRZW adviseert over brandveiligheid bij vergunningverlening met betrekking tot bouwen en evenementen. De Brandweer kan hierbij het advies geven wel of geen toezicht te houden en te ondersteunen bij toezicht, indien van toepassing. Daarnaast worden gecoördineerde handhavingsacties geïnitieerd, waaraan gemeentelijke toezichthouders deelnemen.

6.1.6 Politie en OM

Wanneer overtredingen worden geconstateerd door gemeentelijke of andere toezichthouders, worden deze beoordeeld conform de uniforme Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). Indien wordt besloten over te gaan tot bestuurlijke en/of strafrechtelijke handhaving, kan overleg gevoerd worden met het OM en/of politie. Dit overleg is noodzakelijk bij overtredingen in het midden- of zware segment van de LHS. Overleg in dit samenwerkingsverband is tweerichtingsverkeer, waarbij het OM en/of politie ook een signalerende functie heeft ten opzichte van de gemeente Waterland.

6.1.7 GGD

De GGD kan worden ingeschakeld om advies in te winnen op het gebied van medische milieukunde. Deze nieuwe discipline kijkt naar de invloed die milieuverontreiniging heeft of kan hebben op de volksgezondheid. Dit thema is de laatste jaren in Nederland een steeds grotere rol gaan spelen in het realiseren van een kwalitatieve leefomgeving. Het advies van de GGD kan helpen door gezondheidsrisico's ten gevolge van verontreinigingen te voorkomen of tenminste te beperken. Een goede uitwisseling van kennis is hierbij essentieel.

Gemeente Waterland

Bezoekadres: Pierebaan 3, 1141 GV Monnickendam

Postadres: Postbus 1000, 1140 BA Monnickendam

Telefoonnummer: (0299) 658 585

E-mail gemeente@waterland.nl

Contactpersonen: Erik Schiedon

Opgesteld: Rogier van Kalken, James Riebeek

Beeld: Beeldbank gemeente Waterland